

SIĘĆ PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

- z jej głównymi węzłami: centrami dzielnic
- system krystalizujący politykę przestrzenną
m. st. Warszawy
- miasta o hierarchicznej policentryczności

Grzegorz A. Buczek

architekt - urbanista, SARP, TUP

Warszawska Burza Mózgów 2025

SESJA 2. CEL STRATEGII: FUNKCJONALNA PRZESTRZEŃ

Zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym
w Strategii #Warszawa2040+ powinna być określona
polityka przestrzenna miasta wraz z modelem
(schematem graficznym) struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Już w Strategii #Warszawa2030

(której kontynuacją jest obecnie opracowywana Strategia)

w Wytycznych dla Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego m. st. Warszawy

(w którym wówczas - nie jak obecnie - w Strategii rozwoju, określano

politykę przestrzenną Warszawy) **napisano m. in.:**

Struktura funkcjonalno-przestrzenna m.st. Warszawy powinna być kształtowana zgodnie z zasadami policentryczności i hierarchiczności. Elementami tej struktury będą: centrum stołeczne (ogólnomiejskie) oraz sieci centrów ponaddzielnicowych (liczebność około 5 – 6), dzielnicowych i subdzielnicowych (lokalnych).

Policentryczność Warszawy ma cechy historyczne

**i jest od 2002 roku wzmocniona ustawą ustrojową - 18 dzielnic Warszawy
to tzw. obligatoryjne samorządowe jednostki pomocnicze.**

Warszawa jest więc zbiorem „miast” i „miasteczek”

- o różnych tożsamościach, wielkości, liczbie ludności...

ale jest przede wszystkim największym polskim miastem

na prawach powiatu - stolicą Polski i europejską metropolią.

Tę jej jedność / integralność - pomimo różnic pomiędzy tworzącymi ją dzielnicami

**- „miastami i miasteczkami”, powinna utrzymywać i ukierunkowywać rozwojowo,
czytelna i zrozumiała dla wszystkich polityka przestrzenna.**

Na czym polega zgłaszany pomysł ?

Uczytelnieniu i ułatwieniu zrozumienia polityki przestrzennej miasta

(a tym samym jej poparcia w trakcie konsultacji społecznych), powinien służyć graficzny model struktury funkcjonalno - przestrzennej Warszawy, jako zintegrowanego zbioru „miast i miasteczek [tzn. dzielnic] w mieście”, wzajemnie powiązanych siecią przyjaznych przestrzeni publicznych, z najważniejszymi „węzłami” w rejonach centrów dzielnic.

Taki model (schemat graficzny) struktury funkcjonalno - przestrzennej Warszawy
- obowiązkowy element jej Strategii rozwoju, powinien zawierać

(oprócz najważniejszych istniejących elementów tej struktury: fizjograficznych - jak Wisła, Skarpa, system przyrodniczy, tereny chronione oraz właściwie zurbanizowane, a także istotnych elementów infrastruktury - zarówno sieciowej jak „obiektowej”)

tw. „system krystalizujący politykę przestrzenną miasta”

[przez analogię do tzw. „elementu krystalizującego plan miasta” - wg prof. Kazimierza Wejcherta], czyli

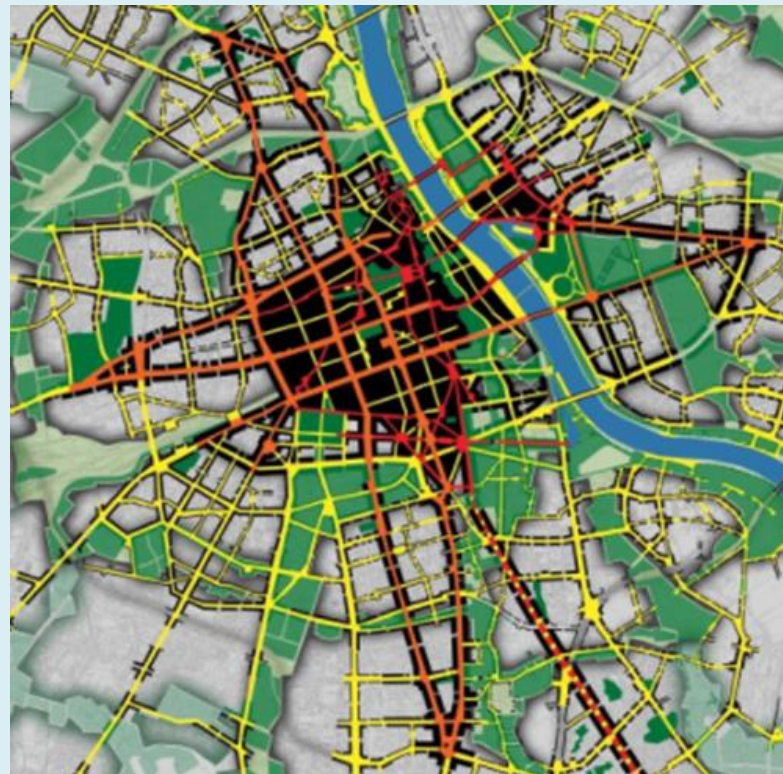
ciągły system - sieć przestrzeni publicznych,

tn. terenów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców,
poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych
ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne

(wg definicji terminu „obszar przestrzeni publicznej” wykreślonego ze znowelizowanej ustawy
o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym po „zastąpieniu” studium uikzp planem ogólnym),
a także na wysoką jakość zagospodarowania i zabudowania,
z węzłami w rejonach centrów.

Cała ta sieć przestrzeni powinna być obligatoryjnie objęta skoordynowanymi mpzp,
z priorytetem [w ich sporządzaniu] dla jej rejonów węzłowych,
tn. centrum ogólnomiejskiego, 5 - 6 centrów ponad-dzielnicowych, 18 centrów dzielnic
(oraz centrów subdzielnicowych/lokalnych),
o zróżnicowanych programach funkcjonalnych,
odpowiednio do ich hierarchii w tym systemie,
ale o zbliżonej - możliwie wysokiej jakości zabudowy i zagospodarowania.

Propozycja o zbliżonym charakterze, tzn. uznanie sieci przestrzeni publicznych za system krystalizujący politykę przestrzenną m. st. Warszawy, była przedstawiana jako wniosek do Studium uikzp m. st. Warszawy sporządzanego w latach 2003-6:

**To fragment rysunku takiej sieci autorstwa Pracowni Urbanistycznej DAVOS
(kierowanej przez prof. arch. Krzysztofa Domaradzkiego)**

Takie systemowe - możliwie ujednolicone - „ustandaryzowane” podejście,
realizowane na podstawie (koordynowanych przez plan ogólny miasta)

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

- sporządzanych obowiązkowo, z wysokim udziałem lokalnych społeczności,
a także przyszłych współinwestorów zabudowy i zagospodarowania
(optymalnie w formule PPP - partnerstwa publiczno-prywatnego),

powinno zagwarantować zbliżoną i wysoką jakość

zagospodarowania tych przestrzeni publicznych

(a także sposobów zabudowy jej „węzłów” - czyli różnych centrów różnego rodzaju)

oraz ich „przyjazność”- w tym pełną dostępność,

zarówno dla lokalnych społeczności jak i jej innych współużytkowników.

Ujednolicone standardy programowo - funkcjonalne dla centrów dzielnic,

(oraz standardów z zakresu lokalnej dostępności)

dla centrów sub-dzielnicowych / lokalnych,

a także standardy urządzenia / zagospodarowania

określonej w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej

łąącego je ciągłego systemu - sieci przestrzeni publicznych

(zwłaszcza dot. udziału zieleni, pełnej dostępności i bezpieczeństwa)

powinny stanowić istotny element polityki przestrzennej

m. st. Warszawy - określanej obligatoryjnie

w strategii rozwoju #Warszawa2040+.

Dziękuję za uwagę !